STUDIES IN BEWEGINGSREGIE

Big Eyes mooi speels

Première: Big Eyes (Gordon). Groepen: Werkcentrum Dans in samenwerking met Pick Up Company. Stadsschouwburg, Rotterdam.

De dans is in het Holland Festival goed gestart, dankzij een co-produktie van het Werkcentrum Dans en de Piek Up Company van David Gordon uit New York. Gordon heeft gewerkt in de gezelschappen van James Warring en Yvonne Rainer. Hij behoort ook tot de eerste groep danskunstenaars die de Judson-Herdenkingskerk in de jaren zestig beroemd maakte als platform voor de avant garde.

Die zette zich vooral af tegen het expressionisme van gevestigde beroemdheden van de niet-academische dans als Martha Graham, José Limon en anderen. Dikwijl gebeurde dit door happenings- en performance-achtige voorstellingen, die weinig gemeen hadden met wat traditioneel tot de dans wordt gerekend. Inmiddels houden sommigen, onder wie Twyla Harp, die ook in het Festival optreedt, zich weer bezig met pure danskunst. Gordon is daarentegen nog steeds werkzaam in het grensgebied waar dans overgaat in bewegingskunst in het algemeen.

Hij is daar althans mee bezig in dit grote, avondvullende stuk Big Eyes (Grote Ogen), waarin de choreograaf zich weinig gulzig toont wat de dans aangaat. Big Eyes is eerder een reeks studies in de bewegingsregie, die dikwijls met een glimlach en een knipoog zijn gemaakt. Het stuk doet ook recht aan de naam van het Werkcentrum, want de sfeer lijkt op die van de werkprocessen van een workshop. Zo maken de verschillende taferelen zelden de indruk van een afgerond geheel, maar is het net of de choreograaf telkens een paar bewegingsthema's uitprobeert. Hierbij worden veel spelletjes met de zwaartekracht uitgevoerd, met dansers die omvallen en door collega's worden opgevangen of die scheefhangend elkaar ondersteunen.

Projectiescherm

Kenmerken van een repetitie heeft het stuk ook doordat de dansers elkaar niet alleen luid corrigeren of aanwijzingen geven. Er verschijnen bovendien van tijd tot tijd op een projectiescherm teksten die mededelen wie er sneller of langzamer, en dergeljke, moet gaan. Mede hierdoor komt het stuk spontaan en ongekunsteld over, terwijl de bewegingen zelf vaak fris en speels zijn. Ook hiervoor gaat Gordon met de grootste eenvoud te werk en gebruikt hij voornamelijk doodnormale bewegingsthema's.

Kenmerkend is met name een kameraadschappelijk bewegingsspel voor drie vrouwen, dat uiterst simpel en fascinerend is. Terwijl ze de armen over elkaars schouders slaan of om elkaars middel leggen doen ze niet veel meer dan rondlopen, voortschuifelen of neerknielen.

Gordons gevoel voor ironie en relativering komt hierbij ook te voorschijn, wanneer opeens de muziek klinkt voor de beroemde of beruchte Dans van de vier kleine zwaantjes uit Het Zwanenmeer. Het stuk wordt over de hele linie goed uitgevoerd, dankzij de tegelijk strakke en speelse aanpak van de dansers, die er zelf plezier in lijken te hebben. Hierbij is het sympathiek dat Gordon evenveel aandacht aan zijn eigen dansers besteedde als aan die van het Werkcentrum.

Alleen voor zijn vrouw, met wie hij hier zelf optreedt maakte hij een uitzondering. Waardoor Valda Setterfield, ook bekend van de Judsongroepering, dikwijl blikvanger is dankzij haar boeiende toneelpersoonlijkheid. Vooral door prachtige vondsten, waaronder een grappige stoelendans, biedt Big Eyes veel belangwekkends voor wie is geïnteresseerd in moderne dans of mime.

LUUK UTRECHT

De Volkskrant, 4 juni 1981

Volkskrant, 4 June 1981

Studies in directing movement

Big Eyes beautifully playful

Première: Big Eyes (Gordon). Groups: Werkcentrum Dans in cooperation with the Pick Up Company. Schouwburg Rotterdam.

Dance has got off to a good start in the Holland Festival thanks to a coproduction between the Werkcentrum Dance and David Gordon's Pick Up Company from New York. Gordon worked in James Warring's and Yvonne Rainer's groups. He can be counted among the first group of dance artists who made the Judson Remembrance Church famous in the Sixties as a platform for the avant garde.
This in particular resisted the expressionism of established celebrities in non-academic dance such as Martha Graham, José Limon and others, and usually chose the form of happenings and performances which had little on common with traditional conceptions of dance. Meanwhile some, including Twyla Harp who is also taking part in the Festival, are once again involved in pure dance. Gordon, on the other hand, is still at work on the borderline between dance and movement-art in general.
At least, that is where he is working towards in this major, full-length work Big Eyes, in which the choreographer displays only a small appetite for dance itself. Big Eyes is more like a series of studies in directing movement, created with a smile and a wink. The work also lives up to the name Werkcentrum, because the atmosphere is like that of a workshop. So the various scenes rarely resemnble completed pieces but more the attempts of the choreographer to try out a few movement themes. There are many games with gravity, with dancers who fall over to be caught by colleagues or who lean obliquely against each other.

Projector screen

Characteristics of a rehearsal are not only present in the voiced corrections or instructions the dancers give each other. In addition from time to time texts appear on a screen indicating who should move faster or slower or whatever. Partly as a result, the work strikes one as being spontaneous and natural, while the movements themselves are often fresh and playful. Gordon's approach to this is also incredibly simple and he uses very normal themes in movement.

A companionable movement game for three women, extremely simple and yet fascinating, is especially representative of this. As they fling their arms around each others' shoulders or hold each other around the waist, they do little more than walk round, shuffle forwards or kneel down.

Gordon's sense of irony and placing ideas in perspective is also revealed when one suddenly hears the music from Swan Lake for the famous, or infamous, Dance of the four signets. The work is well performed in every respect thanks to the attitude of the dancers, both disciplined and playful at the same time, who seem to be enjoying themselves. It is nice to see that Gordon pays as much attention to his own dancers as to those of the Werkcentrum.

The only exception he makes is for his own wife, with whom he performs himself. As a result Valda Setterfield, also familiar from the Judson group, is usually the centre of attention thanks to her gripping personality on stage. It is mainly the beautiful devices, such as a comic chair dance, which make Big Eyes a fascinating experience for those interested in modern dance or mime.

LUUK UTRECHT